

Oktober 2023

Öka antalet svenska studenter utomlands

Resolutionsmottagare

Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF)

Universitets- och högskolerådet (UHR)

Utbildningsdepartementet

Problemformulering

Studenten, lärosätet och Sverige tjänar på en students beslut att läsa en del av sin utbildning utomlands. Utbytesstudenten kan se fram emot högre lön¹, lärosätet får möjlighet att ta emot fler studenter från andra länder, och Sverige får ytterligare en person med interkulturell kompetens, utifrånperspektiv och internationella kontakter.

Trots fördelarna studerar förhållandevis få svenskar utomlands. Endast 9 procent av studenterna i svensk högskoleutbildning som tog examen under läsåret 2021/22 hade studerat utomlands någon gång under de senaste tolv terminerna, inklusive examensterminen.²

Våra grannländer lyckas betydligt bättre. I Finland studerar var fjärde student utomlands (24%) och i Tyskland var tredje (33%) enligt siffror från 2016 respektive 2013³. Det är extra nedslående att Sveriges andel utlandsstudenter har varit konstant sedan 2002. Detta trots att EU år 2011 satte upp målet att medlemsstaterna skulle få upp andelen till var femte student (20%) till år 2020⁴.

---

¹ CSN, & SCB, 2017, "Utlandsstudier – Vad Händer Sedan?". scb.se, sid 48.

[https://www.scb.se/contentassets/65b08c46f77e4cd4a5c8b25ded26ee4e/uf0549_2015a01_br_a40br1706.pdf].

² SCB.se, Universitet och högskolor, Internationell studentmobilitet i högskolan 2021/22, sid 41.

[https://scb.se/contentassets/2b79137d30ff46ffb8acadd469e1e8db/uf0209_2021122_sm_uf20sm2202_uf20sm2202.pdf].

³ SOU 2018:3, 2018. "Delbetänkande: En Strategisk Agenda För Internationalisering". regeringen.se, sid 89.

[<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2018/01/en-strategisk-agenda-for-internationalisering/>].

⁴ Universitets- och Högskolerådet, 2023. "Bolognaprocessen – det europeiska området för högre utbildning".

uhr.se. [<https://www.uhr.se/internationella-mojligheter/Bolognaprocessen/>]. SCB, 2017. "Internationell

Rörlighet För Utbildning Bland Unga i Sverige". scb.se.

[https://www.scb.se/contentassets/a352486ef45447939b505e7bfbfbd62/uf0549_2014a01_br_a40br1701.pdf].

Sverige är ett exportberoende land som är beroende av högutbildad arbetskraft. För att säkra den framtida konkurrenskraften behöver lärosäten, myndigheter och politiken ta ett krafttag för att se till att fler studenter kommer i väg på och genomför studier utomlands.

Lösningförslag

Till Utbildningsdepartementet:

Genomför förslagen från ”En strategisk agenda för internationalisering” (SOU 2018:3).⁵ Internationaliseringsutredningens del- och slutbetänkande har utmärkta förslag för att stödja alla Sveriges lärosäten i sin internationalisering. Särskilt vissa utbildningar – som lärarutbildningen och andra professionsutbildningar – behöver ett politiskt stöd för att öka dagens mycket låga andel utlandsstudier.

Till Sveriges universitets- och högskoleförbund:

Att öka antalet utlandsstudenter kräver att alla lärosäten drar sitt lass. Målen kan nås genom att sprida arbetssätt från de lärosäten som lyckats bäst. Några bra startpunkter finns samlade i Svenskar i Världens och Swedish International Students and Alumni rapport ”Hur får vi ut var fjärde svensk student på utlandsstudier?”.⁶ Till en början bör ”mobilitetsfönster” – en termin där utlandsstudier passar in – införas i alla utbildningsplaner. Lärosäten bör dessutom titta på hur de kan utnyttja existerande universitetsnätverk inom och utanför EU för att sänka trösklarna till utlandsstudier.

Lärosätena behöver också arbeta mer aktivt med kunskapsspridning till studenterna tidigt under utbildningen; studier utomlands ska vara en möjlighet för alla studenter. Studievana, socioekonomisk bakgrund och begränsade möjligheter ska inte utgöra barriärer för unga studenters möjlighet att studera utomlands och erhålla internationell erfarenhet.

Till Universitets- och högskolerådet:

Lyssna på studenterna – det behövs bättre undersökningar som intervjuar studenter och undersöker utlandsstudier som en process: vilken information behövs vid vilket tillfälle, och vilka barriärer upplevs som mest svåröverkomliga?

UHR förbättrade till exempel sin utredning om Brexits konsekvenser för studentmobiliteten genom att i samarbete med Swedish International Students and Alumni sammankalla till panelsamtal med nuvarande och tidigare free-mover-studenter i Storbritannien.

---

⁵ Statens offentliga utredningar, 2018. ”En strategisk agenda för internationalisering”. Regeringen.se. [<https://www.regeringen.se/contentassets/2522e5c3f8424df4aec78d2e48507e4f/en-strategisk-agenda-for-internationalisering.pdf>].

⁶ Svenskar i Världen och Swedish International Students and Alumni (SISA), 2020. ”Hur får vi ut var fjärde svensk student på utlandsstudier?”. Sviv.se. [https://www.sviv.se/wp-content/uploads/2020/12/Utlandsstudier_2020_rapport.pdf].

Det är av stor vikt att UHR arbetar vidare med inspiration och kunskapsspridning studenter emellan. Fortsätt att utöka stödet till lärosätena med finansiering av exempelvis Erasmus+ ambassadörer. Fortsätt även att ta fram statistik och rapporter om varför studenter studerar utomlands och vilka som åker respektive stannar hemma. Svenskar i Världen uppmanar även UHR att synas mer i den offentliga debatten och lyfta varför internationella erfarenheter är viktiga och hur dessa kan stärka Sverige som kunskapsnation.